

Barbora Čížková, UČO 342948

Morrison, C. M., Gore, H. (2010). The Relationship between Excessive Internet Use and Depression: A Questionnaire-Based Study of 1,319 Young People and Adults. *Psychopatology*, 43, 121 – 126. Retrieved April 25, 2010, from Karger Complete at <http://content.karger.com.ezproxy.is.cuni.cz/ProdukteDB/produkte.asp?ProduktNr=224276&Aktion=BackIssues>

Výzkumná studie se zabývá konceptem závislosti na internetu (Internet addiction = IA) a zkoumá vztah mezi symptomy této závislosti a depresí. Byl použit online dotazník, jehož cílem bylo měřit u participantů výzkumu závislost na internetu, k jakým účelům ho využívají a jejich depresivní tendence. Respondenti byli získáni pomocí zveřejnění odkazu na dotazník na britských internetových sociálních sítích. Celkem 1 319 respondentů vyplnilo dotazník a 18 z nich (1,2 %) spadalo do kategorie závislých na internetu podle IA testu. Věkové rozpětí respondentů bylo mezi 16 a 51 lety (věkový průměr byl 21,24 let). Data o věku respondentů byla hodnocena pomocí stupně šikmosti. Šikmost ukázala hodnotu 2,55 a indikovala kladné zešikmení dat. Data o věku byly změněny pomocí \log_{10} na hodnotu šikmosti 1,4. Celkový soubor dat byl podroben korelační analýze. **Ve faktorové analýze bylo 18 IA respondentů porovnáváno** se skupinou respondentů, kteří nespádali do kategorie závislých na internetu (NA) z hlediska jejich skóre v testech „Internet Function Questionnaire“ a „Beck Depression Inventory (BDI)“. Každou skupinu (NA a IA) tvořilo 13 mužů a 5 žen a věkový průměr obou skupin byl 18,3.

Youngův IAT test zahrnoval otázky jako např., „Jak často jste na internetu déle než jste zamýšleli?“ a respondenti odpovídali na 5-stupňové škále, přičemž 1 = zřídka a 5 = vždy. Pro zkoumání nezávisle proměnných IA byla použita mnohásobná regresní analýza. Nezávisle proměnné zde byly BDI skóre, věk a pohlaví. BDI byl nejvýznamnější predikátor IA ($t = 20,57$, $p \leq 0,0001$) a vysoké skóre IA bylo spojeno s vysokou mírou depresivity. Studie ukázala významný rozdíl mezi skupinou IA respondentů a skupinou NA v úrovni jejich depresivních symptomů, NA skupina bez depresivních symptomů, IA skupina na škále deprese středně těžké až těžké ($F 1, 34 = 22.35$; $p \leq 0.001$). IA skupina se významně častěji na internetu zapojuje do online komunity nebo chatových webových stránek, navštěvuje herní webové stránky a stránky se sexuálním obsahem. Je zde také uvedeno, že je potřeba dalších výzkumných šetření pro potvrzení tohoto vztahu mezi depresí a závislostí na internetu. Sami autoři studie říkají, že samo měření internetové závislosti je problematické. Nejenže je nedostatek nástrojů, které měří tuto závislost, ale také jsou značné nesrovnalosti mezi těmi již dostupnými. Autoři píší, že i přesto, že vědí o pochybnostech o jimi použitým testu internetové závislosti, rozhodli se ho použít.

Svobodová, M. (2010, 15.března). Trávíte-li hodiny u počítače, hrozí vám vážné deprese. *Mladá fronta*. Retrieved April 25, 2010, from http://zdravi.idnes.cz/travite-li-hodiny-u-pocitace-hrozi-vam-vazne-deprese-f9/psychologie.asp?c=A100312_093318_psychologie_pet

Článek nezamlčuje problematickou stránku výzkumné studie: „Náš výzkum ukazuje, že nadměrné používání internetu má spojitost s depresí, ale nevíme, co přichází jako první. Jsou depresivní lidé přitahováni k internetu, nebo internet způsobuje deprese?“, ptá se Morrisonová.“ Přesnější znění diskuse je, že z těchto dat není jasné, zda jsou depresivní lidé

přitahování internetem nebo nadměrné využívání internetu činí člověka náchylnějším k depresi.

Titulek článku „Trávíte-li hodiny u počítače, hrozí vám vážné deprese“ naprosto neodpovídá tomuto uvedenému faktu, protože vyvolává dojem kauzality mezi počtem hodin strávených na internetu a symptomy deprese.

Článek často zmiňuje množství času stráveného na internetu („byla zjištěna vysoká shoda mezi množstvím času stráveného na internetu a úrovní deprese“). Ve výzkumné studii sice nebylo zmíněno celé znění Youngova IAT dotazníku, jen příklad jedné položky: „Jak často jste na internetu déle než jste zamýšleli?“ (respondenti odpovídali na 5-stupňové škále, přičemž 1 = zřídka a 5 = vždy: proč však není 1 = nikdy?). Je zřejmé, že v tomto dotazníku nebude jedinou položkou množství času. Článek vyvolává dojem, že jediné kritérium závislosti na internetu je množství času na něm stráveném.

Také se zde zamlčuje to, jakým způsobem došlo ke sběru dat. Způsob uveřejnění dotazníku naprosto vylučuje ty, co nejsou zapojeni do sociálních sítí. A také zamlčuje, že dotazníky byly založené na sebehodnocení a nejvhodnější shrnutí studie tedy je, že ti, kteří se považují za závislé na internetu uvádí vysokou míru depresivních symptomů (jak je uvedeno v závěru výzkumné studie).

V článku je sice uveden celkový počet respondentů i procento respondentů, kteří dle testu IAT spadají do kategorie závislých na internetu, ale není zde explicitně řečeno, že počet internetově závislých v této studii je 18. Navíc tyto hodnoty nejsou postaveny vedle sebe v jedné větě, tak aby bylo zřejmé i bez výpočtu, že počet internetově závislých v této studii je velmi nízký. V dalším odstavci je sice zmíněno, že „1,2 procenta z celkového počtu účastníků semůže zdát jako nepatrná hodnota“, ale porovnávají tento údaj podle mého názoru zcela nesmyslně s „0,6 procenta jedinců v obecné populaci, kteří jsou závislí na hazardu“ (v původní studii je toto porovnání hodnot zmíněno také). V originální studii se však hovoří o „gambling“, což je časté hraní hazardních her, které nepokročilo do patologického stadia (Hartl & Hartlová, 2000). Nikoli o patologickém hráčství, tak jako se o něm hovoří v článku.

Použité literatura:

Hartl, P., & Hartlová, H. (2000). *Psychologický slovník*. Praha: Portál.

Je vidět, že jste se nad články zamyslela, ale nemohu se zbavit dojmu, že účel seminárky – zamýšlení nad prezentováním statistik, zůstal nenaplněn. Čekal bych víc úvah podobných vyžlutěnému textu. Ale za poctivé zamýšlení to беру.

SJ

10b